

Közgyűlés Kunszentmiklóson

A felső-kiskunsági Kunszentmiklós városa adott otthont április közepén a Kunszövetség soros közgyűlésének. Az Árpád-kori eredetű település történetében jellegzetes kunsági fordulatokat, epizódokat találunk, talán ezért is volt, hogy karcagiként, első látásra is otthonosan érezhettük magunkat. A valamikori közös egységben, a Jászkun Kerületben élő szabályok, rendelkezések, de éppen az egyes korok építészeti és egyéb dívatjai fedezhetők fel abban, hogy a kunszentmiklósi városháza (épült 1826-ban) és a református templom tornya (az utóbbit átépítették a 19. században) nagyon emlékeztetnek a türkevei rokonaikra. A református templomról csak annyit, hogy az 1792-ben emelt barokk épület tervezője bizonyára a kerületekben a maga idejében rendkívül népszerű Rabl Károly (amúgy gyöngyösi illetőségű) építőmester volt. Lesi Árpád alpolgármester és kiskunkapitány vezetésével néztük meg a városháza melletti szoborparkot, benne emléket állítottak a Kun miatyánknak (Kunszentmiklóson gyűjtött változata is ismert!), Petőfi Sándornak, aki Szabadszállás miatt is ismerős volt erre felé, és az 1840-es években többször megfordult Kunszentmiklóson. Látogatásaira emléktábla figyelmeztet szomszédságában áll egy újabb kunsági huszárhíresség, Virágh Gedeon szobra. Virágh Gedeon 1848/49-ben szerzett magának múlhatatlan érdemeket és jogot az utókor elismerésére, amikor a forradalom győzelme után alakulatát Csehországból haza vezetete. Ennek a tettnek hosszú ideig egyetlen elismerése volt, mégpedig az, hogy Jókai a középső Baradlay hősi tetteivel örök emléket állított neki. A honvéd őrnaggyá lett Virágh Gedeon jeles helyi előjárókat adó familiából származott. A családi kúria (1820 körül épült) még ma is áll, benne gazdagon berendezett helytörténeti gyűjtemény emlékezik a régmúltról. A Virágh kúriát egyébként a szocializmus évei alatt lebontással fenyegették a hatalom városépítő elképzelései, de szerencsére Varga Domokos (1922-2002) a város szülőtte védelmébe vette a szebb napokat látott épületet, amit ezután múzeumi feladatokkal ruháztak fel.

(Varga Domokos nevét viseli többek között a Művelődési Központ, amely egyben általános iskola is és annak a kávéháznak a helyén áll, ahol annak idején Petőfit olyan gavallérosan fogadta és ünnepelte a helyi ifjúság.) A kúria parkjában tartott bemutatót a Kunok Világtalálkozója félegyházi ünnepségén megismert Iloncsuk („kigyócska”) Szabadcsapat.

Ők a kunok fegyveres hagyományainak őrzői és gyakorlói. A helytörténeti kiállítás és a harci bemutató után Fülöpszállási Székely Gábor helytörténeti gyűjtő és Petőfi-kutató gyűjteményének megtekintésére fuvaroztak bennünket a szentmiklósi hintók és kocsik. A Kunszövetség ülését tehát tanulságos és élvezetes városnézés előzte meg, és kitűnő (birkapörkölt) ebéd vezette be. A Varga Domokos Művelődési Központ konferenciatermét a Kiskunság, a Nagy-kunság megannyi településéről érkezett tagság töltötte meg, s a két történelmi Kunsághoz csatlakozott most a Somogyi Kunok Egyesülete, amelynek tagsága 2009-ben, a Világtalálkozó alkalmával határozta el az egyesületté alakulást. Ma, ahogy Tóth István elnök úrtól hallottuk, hűsz fővel működnek.

Dr. Fazekas Sándor elnöki beszámolóját tartja

Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, a Kunszövetség elnöke mintegy nyolcvan küldött előtt foglalta össze az elmúlt esztendő eseményeit, a Kunszövetség által elvégzett feladatokat. Az elnöki beszéd után Kun Csaba, a felügyelő bizottság elnöke terjesztette a közgyűlés elé a 2010. évi gazdálkodást bemutató jelentést, amely egyhangúlag került elfogadásra, és nem volt ellenvetés a 2011. évi pénzügyi tervezet esetében, az idei évre betervezett feladatok jóváhagyása körül sem. A közgyűlés második részében Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke szolt Kazakisztánban tett hivatalos útjáról, majd több felszólalást vitattak meg a jelenlévők.

Elek György

Együtt báloztak a kis– és a nagykunok

Tizenegyedik alkalommal báloztak együtt március elején a kisújszállási városházán a nagykun települések vezetői, hagyományörzői.

A bálon részt vett Halász János parlamenti államtitkár, Búsi Lajos vidékfejlesztésért felelős helyettes államtitkár, Boldog István országgyűlési képviselő, Kétpó polgármestere, dr. Csoór György, a megyei közgyűlés alelnöke is.

Halász János köszöntőjében elismeréssel szólt a kunsági összefogásról, a közös hagyományörzésről, majd Horváth György nagykun főkapitány és Györfi Sándor szobrászművész átadta az Illéssy-díjat a karcagi András Mihály Király Zsiga-díjas népi iparművész fafaragó-mézeskalácsosnak és Andrásiné Peszkei Ágnes mézeskalácskészítőnek.

Pillanatképek a bálból

Százötven éves családi receptek alapján készülnek a karcagi András-mézesek.

— Nagy megtiszteltetés számunkra ez az elismerés — mondta a díjátadás után András Mihály. — Főleg azért, mert nagyon eminens társaságtól, a nagykun kapitányoktól kaptuk. Ahogy elhangzott, ma a mézeskalácsosság szinte a kihalás szélén van. Karcagon az 1920-as években 13 mézeskalácsos dolgozott, ma már csak mi.

András Mihály debreceni és jászberényi mesterektől tanulta meg az alapokat, a recepteket anyai nagymamájától örökölte, aki még az ő nagymamájától tanulta. Így az András-műhelyben ma is a 150 évvel ezelőtti karcagi receptek alapján készülnek a mézesek. A figurákhoz szükséges nyomóformákat a férj faragja, a feleség, Peszkei Ágnes a mézeskalács szíveket és babákat díszíti egyre szebb motívumokkal.

— Jó évtizeddel ezelőtt még csak a férjemet kísértem el a vásárokbá — idézi a kezdeteket Ági. — Akkor még óvodapedagógusként dolgoztam, mára azonban megtanultam a mézeskalács-készítést. Sok zsúrizett termékem van már, újabbakat is tervezek, mert szeretném elnyerni a népi iparművész címet. A hagyományos alföldi, debreceni jellegű mézest az országban csak páran csináljuk. Puszedlítésztárból készítjük termékeinket, melyek felületükön izesítettek. Mézeseinket jól ismerik a Budai Várban, Franciaországban, Németországban, Lengyelországban, a hortobágyi hídi vásáron, Túrkevéen, Nagykanizsán, Siófokon is.

Ági alkotói fantáziája legújabb munkái a cukormázcsipkés mézeskalácsszívek, melyekhez a keresztszemes mintát régi lepedőkről, párnákról, terítőkről és törülközőkről vette. Ezek alapján bátran mondhatjuk, hogy Peszkei Ágnes újító kedvű mézeskalácsos. A hagyományos formák mellett az egyéni díszítőstílus híve, egy-egy csipkedíszítésű szíve nemcsak vásárfiának, de ünnepi ajándéktárgynak is alkalmas.

A házaspár bízik abban, hogy egyszer átadhatják gyermekeiknek tudásukat. Bár mindkét gyermekük otthonosan mozog a műhelyben, egyelőre más pályát képzeltek el maguknak. Ha itthon vannak szívesen készítik édesanyjukkal közösen a mézest a műhelyben.

A képen balra András Mihály, mellette felesége Andrásiné Peszkei Ágnes a nagykun kapitányoktól —Horváth György, Györfi Sándor, Ullár Imre, Csikos Sándor —kapott Illéssy-díjjal

Kép és szöveg: Daróczi Erzsébet

Könyvajánló

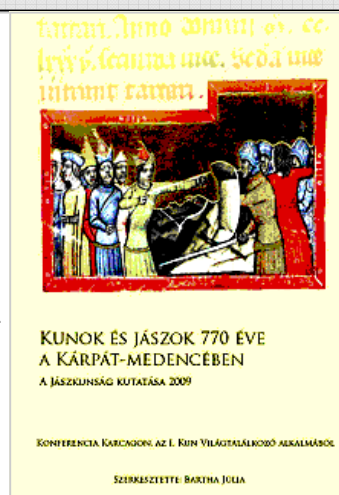
Kunok és jászok 770 éve a Kárpát-medencében

Györffy István és köre 1939-ben, éppen 70 éve szervezte meg Budapesten az I. Jászkun Kongresszust, a kunok betelepülésének 700 évfordulója tiszteletére. Akkor a hazai tudományosság összegezte mindazt, amit addig a kutatás feltárt a jászokról és a kunokról. 1985-ben Kiskunfélegyházán a múzeum felújította a Jászkunság kutatásának programját és azóta három évenként konferencián számol be az eredményekről az a kutatógárda, amely azóta műhelyé kovácsolódott.

2009. szeptember 24-25-én Karcagon rendezték meg a Jászkunság kutatása 2009. című konferenciát, az első kongresszus 70. és a kunok (jászok) betelepülésének 770 évfordulója tiszteletére. A konferencián a hazai tudományos élet kiválóságai tartottak előadást, mintegy összegezve a 20. század tudományos eredményeit a régészet, néprajz, történettudomány és a nyelvészet terén. A konferencián elhangzott előadásokból írt tanulmányokat szerkesztettük egy kötetbe, Kunok és jászok a Kárpát-medencében 770 éve címmel. A kiadás költségét a Kun Összefogás Konzorcium, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatósága és a könyvben felsorolt önkormányzatok, magánszemélyek támogatása fedezte.

A kötetben az alábbi szerzők tanulmányai kaptak helyet: Pálóczi Horváth András, Selmeczi László, Baski Imre, Bánkiné Molnár Erzsébet, Nagy Márta, Bathó Edit, Bartha Júlia, Fodor István, Tóth Péter, Papp Izabella, Bagi Gábor, Vajda Mária, Selmeczi Kovács Attila, Szilágyi Miklós, Novák László, Bárt János, Szabó László, Nagy Molnár Miklós valamint Örsi Zsolt.

Dr. Bartha Júlia szerkesztő

Kötöny népe Magyarországon

Karcagon a XX. Nagykunsági Kulturális Napok keretében augusztus 19-én mutatták be dr. Selmeczi László régész, etnográfus a magyarországi kunok történetének egyik legjelentősebb kutatójának Kötöny népe Magyarországon című könyvét. A Szolnok Megyei Múzeumok igazgatósága munkatársaként az ő nevéhez fűződik több nagykunsági, elsősorban Karcag környéki kun település feltárása, de az évtizedek során a jászok földjén, az egykori Négyszállás és Agó településeken is vezetett ásatásokat. Régészeti és történeti kutatásainak eredményeit számos tanulmányban, igen sok ismeretterjesztő cikkben, illetve – már egyetemi oktatóként – több kötetben foglalta össze.

A Városi Csokonai Könyvtárban Molnárné Bánki Erzsébet által bemutatott kötet a 11. századtól követi végig a kunok birodalma és Magyarországra került törzseik, nemzetségeik történetét, egészen a 15. századi megtelepedésig és elmagyarosodásig. A szép kiállítású, számos illusztrációt tartalmazó könyvet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat, a Kun Összefogás Konzorcium, a Kunszövetség és a Nagykun Hagyományörző Társulat támogatásával, Karcag Város Önkormányzata jelentette meg.

A képen a szerző Selmeczi László, mellette Kovácsné Kerekes Katalin, a Déryné Kulturális, Turisztikai Sport Központ és Könyvtár mb. igazgatója valamint Molnárné Bánki Erzsébet a karcagi könyvbemutatót

Hagyományápolás

A Nagykun Nádor Huszár Bandérium

Az 1800-ban a jászkunokból toborzott Nádor huszárok emlékére alakult a Nagykun Nádor Huszár Bandérium 2001-ben. Célul tűzte ki, hogy a Kunság katonai hagyományait ápolja: a lovasíjászatot, lovasharcászatot és a '48-as huszárhagyományokat eleveníti fel. A kisújszállási székhelyű bandérium parancsnoka Horváth György hagyományörző őrnagy. A csapat évente részt vesz az Élő történelem sorozat keretében a szolnoki csata újrajátszásán, de 2001-ben a Hídember című film lovas-statisztái is voltak. A bácskai kirajzás 220. évfordulója tiszteletére Kisújszállás-Pacsér lovas emléktúrát szerveztek, 2009-ben pedig lovon a kunok egykori útvonalát járták be a Radnai-hágótól Karcagig. Rendszeres résztvevői a budapesti Nemzeti Vágtának is. 2010-ben a csapat a magyar katonai hagyományok ápolásáért nyújtott kimagasló teljesítményéért megkapta a Magyar Huszár-és Katonai Hagományörző Szövetség Arany érdemkeresztjét. Idén pedig a Kaposmérőn megtartott III. Lovas Íjász Világtalálkozó programjukra különdíjat vettek át Kassai Lajostól, a világszövetség elnökétől. A szaruíj a nyíllal és tegezgel azért különleges, mert azt a Kirgiz Köztársaság elnöke ajánlotta Schmitt Pál köztársasági elnöknek. Az államfő ezt ajánlotta fel vándordíjként a világtalálkozóan a legegységesebb, legjobb programot bemutató csapatnak. Ezt kapták meg a kisújiak.

Horváth György parancsnok a vándordíjjal

Kiskun Huszár és Honvéd Hagományörző Egyesület

2008-ban az 1848-as forradalom 160. évfordulójának évében alakult meg kecskeméti székhellyel a Kiskun Huszár- és Honvéd Hagományörző Egyesület tíz hagyományörző kezdeményezésére, azzal a céllal, hogy a magyar történelem dicsőséges 1848-49-es időszakának megelevenítésével tiszteljenek az elmúlt korok hősei előtt. Azóta büszkén mondhatjuk, hogy "Kecskemét is kiállítja nyalka verbunkját". Napjainkra majd' 40 főre nőtt a csapat, amely évente 20-30 rendezvényen, illetve helyszínen jelenik meg.

Honvédjaink a kecskeméti 71-es honvédszázalóalj emléket hivatottak megőrizni, míg huszárjaink a nádor huszároknak állítanak dicső emléket.

Egyesületünk tagjai sokéves hagyományörző múltjukból adódóan komoly külföldi kapcsolatokkal is rendelkeznek. Rendszeresen utazunk az országhatáron túlra is, például olaszországi, felvidéki és székelyföldi hagyományörző rendezvényekre és hadtörténeti megemlékezésekre. Kapcsolatokkal rendelkezünk még svéd, cseh és osztrák hagyományörzőkkel, valamint erdélyi és felvidéki huszárbandériumokkal is.

Egyesületünk tagja a Magyar Huszár és Katonai Hagományörző Szövetségnek, és a Magyar Hagományörző Világszövetségnek is.

FORRÁS: kiskunhuszar.uw.hu

Kiskun huszárok a szolnoki „csatában”

Író – olvasó találkozó Karcagon

Kiss Attila állattenyésztőből lett teológus, majd tanár és író. Érdeklődési területe a magyarok ősvallása, keresztény hitre térése és a „sámánjelenség”. Jelenleg a főváros közelében, Csömörön feleségével és három gyermekével él tanyáján, ahol lovakat, juhokat, teheneket tart, házi sajtot és különféle tejtermékeket állít elő. Lovas- és íjászkutatással foglalkozik, hagyományörző táborok, történelmi bemutatók rendezésével próbálja népszerűsíteni az iskolás korú gyerekek körében a lovas nomád kultúra ismeretét.

A magyarság eredetéről és ősi életmódjáról az Altináj és a Medveszív című könyveiről is kérdezhették az érdeklődők Karcagon, a kun hagyományok napján, a múzeumparkban felállított jurtában.

Szépségversenyek

I. Kiskunság Szépe Választás

Április 16-án Lesi Árpád alpolgármester főszervezésében megrendezésre került az I. Kiskunság Szépe Választás a kunszentmiklósi Miklóssy János Sportközpontban.

A Királynői címért, valamint az értékes ajándékokért 12 hölgy versenyzett: Kunszentmiklósról, Kiskunlacházáról, Szabadszállásról, Kiskunhalasról, Csemőről, Tatárszentgyörgyről, Örkényből és Székesfehérvárról.

A vendégeket és a zsűrit Lesi Árpád köszöntötte, a rendezvényt Bódi Szabolcs polgármester nyitotta meg. A szépségversenyen a Kunszentmiklósi Hagyományörző Néptánc Egyesület, valamint a dunaföldvári Levendula Művészeti Iskola növendékei, a kiskunlacházi Magyar Nemzeti Rézfúvós Kvintett, a Fiesta Tánc Sport Egyesület adtak színvonalas műsort, továbbá Velkei Judit, hastáncvilágbajnok fokozta a hangulatot. A programot színesítette az X-faktor felfedezettje, Takács Nikolas színvonalas koncertje.

A rendezvény fővédnöke Balogh József, választókerületünk képviselője, valamint dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, a Kunszövetség elnöke volt. A zsűri a Kiskunság polgármestereiből, alpolgármestereiből, vállalkozóiból és a művészeti élet kiválóságaiból állt.

A II. udvarhölgy Gyalus Dorina, az I. udvarhölgy Bíró Regina, a királynő a szabadszállási Nyerges Kamilla lett, aki a Kunszövetségtől is kapott ajándécsomagot.

Törökszentmiklósi lány lett a XVI. Nagykunság Szépe

Tizenhatodik alkalommal rendezte meg a Nagykunság Szépe szépségversenyt a karcagi önkormányzat a Dérynében. A tizenkét indulót és a szép számú közönséget a verseny fővédnöke, dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter köszöntötte. A döntőbe jutott tizenkét hölgy szabadon választott ruhában, fürdőruhában és estélyiben is bemutatkozott. A zsűri elnöke Nagy János vállalkozó, társelnöke Tátrai Tibor zenész és Török Nikoletta egykori Nagykunság Szépe volt. A megméretést négy karcagi, egy-egy kenderesi, túrkevei, debreceni, törökszentmiklósi, tiszaszentimrei, miskolci, martfői, szolnoki 17-22 év közötti hölgy vállalta. Az est során fellépett Tolvai Renáta, a Megasztár győztese, Dombóvári István humorista, a Dumaszínház művésze, látványos bemutatót tartottak a Zsanett Modell és Táncstúdió növendékei.

A zsűri döntése értelmében a XVI. Nagykunság Szépe győztese a 18 éves törökszentmiklósi Gulyás Viktória lett, így a tavalyi győztestől, Zsolnai Anikótól ő vehette át a koronát.

Első udvarhölgye a 20 éves miskolci Pataki Edit, második udvarhölgye a 21 éves karcagi Kovács Viktória lett.

Középen a győztes Gulyás Viktória, bal oldalon második udvarhölgye, a karcagi Kovács Viktória, jobbra, első udvarhölgye, a miskolci Pataki Edit

Kitüntetések

A Vidékfejlesztési Minisztérium augusztus 20-i ünnepségén dr. Fazekas Sándor miniszter rangos elismeréseket adott át. A díjazottak között volt a Kunszövetség három tagja is. Gratulálunk nekik.

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetést vehette át Györfi Sándor Munkácsy- és Magyar Örökség díjas karcagi szobrászművész a vidék arculatának megújítását, kiteljesítését szolgáló szabadtéri szobraiért, alkotásaiért, szemléletformáló munkásságáért

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt kitüntetést kapta Szakácsi Jánosné dr. nyugalmazott agrármérnök, a Debreceni Nyugdíjas Agrárszakemberek Baráti Köre volt elnöke, az ország jövője iránti elkötelezettsége, személyes példamutatása, a nyugdíjasok mindennapjainak tartalmas eltöltése érdekében végzett három évtizedes munkája elismeréseként

Fleischmann Rudolf Díjat adományozott a miniszter Szépe Ferencnek, a Békés Megyei Kormányhivatal vetőmagfelügyelőjének, a hazai vetőmagtermesztés fejlesztése érdekében hosszú időn át végzett munkája elismeréseként

Programelőzetes

Kiskunfélegyháza

Az idei kiskunkapitány- választás 2011. szeptember 10.-én Kiskunfélegyházán lesz. Lesi Árpád regnáló kiskunkapitány — a Kunszövetség Felügyelő Bizottságának a tagja — Szépe Ferencnek adja át a kapitányi jelképeket. A leendő kapitány a Kunszövetség Ügyvivői Testületének tagja.

Kisújszállás

A XIV. Kun viadal 2011. szeptember 10-11.-én lesz Kisújszálláson, a Horváth-tanyán. Szombaton a pusztai oltár és a kunkapu avatása után nemzetközi lovas íjász verseny kezdődik. Vasárnap fogathajtó verseny, kunsági ízek és köles ételek főzőversenye, zöltségkupa és magyarok vására lesz.

Kun Hirmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György, Kun Péter,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu